

Formanden: Da Ministeren for offentlige Arbejder ikke i Øjeblikket kan være til Stede her, maa vi foreløbig forbigaa den næste Sag paa Dagsordenen og gaa over til Nr. 5 paa Dagsordenen:

Første Behandling af Forslag til Lov om Oprettelse af nye Professorater og Docenturer ved Københavns Universitet.

(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp.1583).

Lovforslaget sættes til Forhandling.

Formanden: Under Behandlingen af denne Sag kan ogsaa den efterfølgende Sag omtales.

Undervisningsministeren (Keiser-Nielsen): Idet jeg da omtaler begge disse Lovforslag under eet, skal jeg først bemærke, at de begge er vedtagne saa godt som uforandrede i det andet høje Ting, idet der kun er foretaget den Ændring, at der i Lovforslaget om Professorater ved den polytekniske Læreanstalt er tilføjet en Embedsstilling.

Det første Lovforslag angaar Oprettelsen af en hel Række nye Lærerposter ved Universitetet. Jeg skal ikke gaa dem nærmere igennem, da det vilde optage for meget af Tingets Tid, men blot gøre opmærksom paa, at der for de fleste af disse Lærerposters Vedkommende ikke bliver Tale om nogen Merudgift. Først foreslaas det at omdanne en ekstraordinær Lærerpost til en ordinær, fordi man mener, at denne Lærerpost — i Statsret — ikke nogen Sinde vil kunne nedlægges ved Universitetet. For det andet foreslaas det at omdanne et Docentur eller rettere at nedlægge et Docentur og oprette et nyt ordinært Professorat i Formueret, som skal omfatte Fagene Søret, Interessentskab, derunder Aktieselskabsret, og Forsikringsret, Omraader, hvor der i de senere Aar er sket en meget stor Udvikling, og hvor der derfor trænges til fornyet Lærerkraft. — Det næste er en honorarlønnet Stilling, der omdannes til ordinært Professorat, idet Stillingen rimeligvis ingen Sinde vil kunne nedlægges, men maa blive staaende; det er Stillingen som Professor i Statistik. — Endelig er der et Docentur, som omdannes til et ordinært Professorat i Engelsk. Man har 2 Professorater i Fransk og 2 i Tysk, men Engelsk er i Øjeblikket egentlig Hovedfaget ved de lærde Skoler mere end Tysk og Fransk, og det vil derfor være nødvendigt, at man har en lige

saa stor Lærerkraft ved Universitetet i det engelske Sprog. — Det næste Punkt er, at et ekstraordinært Professorat ønskes omdannet til et ordinært. Det er altsaa ingen Ændring, hvad det økonomiske angaar. Endelig ønskes der nedlagt et matematisk Docentur og oprettet et nyt ordinært Professorat. Dels trænges der til det paa Grund af den store Udvikling indenfor Matematikken, og dels er der en bestemt berømt Mand, den danske Matematiker Professor Nørlund i Lund, som man gerne ønskede ved Universitetet og vil kunne faa, hvis der oprettes et Professorat. — Endelig er der et Par nye Docenturer i dansk Sprog og dansk Litteraturhistorie, som vist er ret nødvendige paa Grund af den store Tilgang til disse Fag ved Universitetet.

De ved Polyteknisk Læreanstalt krævede nye Professorater er et i Kemi og et i teknisk Kemi. De er ogsaa paa krævede paa Grund af, at Tilgangen er saa stor, at det er umuligt for de nuværende Lærerkrafter at bestride Undervisningen for de mange, der følger den.

Jeg skal anbefale Lovforslaget til villig Modtagelse og hurtig Fremme i dette høje Ting.

Trier: Den noksom bekendte Ole Worm, der levede paa Christian den Fjerdes Tid, blev Professor ved Universitetet, da han var henad 30 Aar gammel. Han begyndte som Professor „pædagogicus“, det vil vistnok nærmest sige i praktisk Herredømme over Latin, blev saa Professor i Græsk, derefter Professor i Fysik — han havde ogsaa sat sig ind i Kemi — og endelig i Medicin, som var hans Hovedfag. Han havde studeret baade medicinsk og kirurgisk Sygebehandling, ledede en botanisk Haves Dyrkning af Lægeplanter, samlede et berømt Museum af Snurrepiberier og Naturgenstande, var sin Tids lærdeste Oldgransker herhjemme, udgav et Runeværk, der skulde omfatte alle danske Runeindskrifter, studerede gammeldansk og islandsk Litteratur. Saa alsidig kunde en Professor den Gang være. Al Tidens Videnskabelighed kunde være samlet i hans Person.

Nu lod noget saadant sig ikke gøre. Videnskab er nu noget andet end den Gang. Et mægtigt, stadig voksende Stof er samlet paa hvert af Videnskabernes Omraader. Hvert af disse har skilt sig ud til en særlig Videnskab, og Delingen fortsættes stadig — det er al Udviklings Gang at skilles for at samles. Videnska-